

R O Z S U D O K
V M E N E S L O V E N S K E J R E P U B L I K Y

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. M. Usačevovej, v právnej veci navrhovateľky **M. B.B.** bytom I., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, o starobný dôchodok, na odvolanie navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 30. septembra 2011, č. k. 19Sd/201/2011-38, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Nitre z 30. septembra 2011, č. k. 19Sd/201/2011-38, **p o t v r d z u j e .**

Účastníkom konania náhradu trov odvolacieho konania **nepriznáva.**

O d ô v o d n e n i e :

Krajský súd v Nitre rozsudkom z 30. septembra 2011, č. k. 19Sd/201/2011-38, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. z 19. mája 2011 v spojení s rozhodnutím z 8.septembra 2011, ktorými podľa § 65, § 293z a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z. z.“) od 2.decembra 2009 upravila starobný dôchodok navrhovateľky na sumu 175 € mesačne, zvýšenú od 1. januára 2010 na sumu 180,40 € mesačne a od 1. januára 2011 na sumu 183,70 € mesačne z dôvodu, že ani po opakovanom prešetrení rozhodných skutočností sa nepodarilo preukázať rozhodné skutočnosti pre úpravu dôchodku v zmysle zákona č. 87/1991 Zb.

o mimosúdnych rehabilitáciách a preto dobu štúdia, pôvodne z titulu mimosúdnej rehabilitácie hodnotenú dvojnásobne, vylúčila a pre výšku starobného dôchodku hodnotila len skutočne odpracovanú dobu s tým, že navyše vyplatené sumy na starobnom dôchodku za obdobie od 2. júla 2011 navrhovateľka, nie je povinná vrátiť.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd dospel k záveru, že postup odporkyne bol v súlade so zákonom. Keďže navrhovateľka nebola z vysokoškolského štúdia vylúčená, nebol daný zákonný predpoklad pre výpočet výšky dôchodku zvýhodneným hodnotením doby podľa § 24 ods. 5 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách a odporkyňa preskúmaným rozhodnutím realizovala výpočet starobného dôchodku len na základe skutočne odpracovanej doby. Zmena v sume starobného dôchodku nastala aj zmenou hodnotenia obdobia a príjmu za obdobie od 12. novembra 1977 do 31. decembra 1977, keďže v tomto období navrhovateľka nemala príjem zo závislej činnosti, a preto toto obdobie, napriek trvaniu členského pomeru v JRD Nesvady, odporkyňa nemohla hodnotiť. Krajský súd neakceptoval ani námietky navrhovateľky ohľadom výpočtu sumy starobného dôchodku čo do výberu rokov pre rozhodujúce obdobie s odôvodnením, že spôsob a postup výpočtu starobného dôchodku upravuje zákon, v súlade s ktorým odporkyňa postupovala.

Proti rozsudku krajského súdu podala odvolanie navrhovateľka. Podľa jej názoru odporkyňa nemá právo spochybňovať právoplatné rozhodnutie Rehabilitačnej komisie pri Pedagogickej fakulte v Nitre o jej rehabilitácii zo dňa 22. januára 1991 a odporkyňa tiež pochybila pri výpočte výšky jej starobného dôchodku, keď jej započítala v rokoch 1981, 1986, 1987 a 1993 len jednomesačné brigády so mzdovým bodom 0,2862. Uvedené roky žiadala nahradiť celými odpracovanými rokmi.

Odporkyňa nepovažovala odvolanie navrhovateľky za opodstatnené a navrhla rozsudok krajského súdu potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v medziach odvolania bez pojednávania v súlade s § 250ja O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom konania bolo preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne o starobnom dôchodku. Navrhovateľka sa domáhala úpravy dôchodku podľa zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách z dôvodu že listinou z 22.januára 1991 vydanou Rehabilitačnou komisiou Pedagogickej fakulty v Nitre bola rehabilitovaná z dôvodu vylúčenia zo štúdia.

Podľa § 18 ods. 3 zákona č. 87/1991 Zb. o mimosúdnych rehabilitáciách v znení neskorších predpisov zrušujú sa rozhodnutia, ktorými boli žiaci a študenti **vylúčení zo štúdia** na školách poskytujúcich stredné alebo vyššie vzdelanie a na vysokých školách, pokiaľ sa tak stalo v dôsledku politickej perzekúcie alebo postupu porušujúceho všeobecne uznávané ľudské práva a slobody. Študijné rehabilitácie sa spravujú pokynom príslušného rezortného ministra.

Podľa § 24 ods. 5 zákona č. 87/1991 Zb. za účelom zmiernenia krívd spôsobených vylúčením zo štúdia študentov vysokých škôl sa doba ich vysokoškolského štúdia hodnotí na účely dôchodkového zabezpečenia tak, že sa rok štúdia včítane rokov predpísaných pre ukončenie tohto štúdia, ktoré nebolo možné z dôvodov vylúčenia absolvovať, započítava ako dva roky zamestnania.

Zákon č. 87/1991 Zb. nadobudol účinnosť 1. apríla 1991, preto list z 22.januára 1991 nemohol byť vydaný v intenciách tohto zákona a rehabilitačná komisia, ktorá list vydala, nebola zriadená podľa tohto zákona. Z obsahu uvedenej listiny nevyplýva, že by navrhovateľka bola vylúčená zo štúdia. Komisia v nej iba konštatuje, že po takom dlhom časovom odstupe je ťažké vyriešiť navrhovateľkou opisované problémy, resp. krivdy, ktorým bola vystavená v prvom ročníku štúdia popri zamestnaní, napriek tomu uznáva jej žiadosť o rehabilitáciu a došla k záveru, že ak ešte má záujem a prihlási sa na štúdium popri zamestnaní na Pedagogickej fakulte, komisia bude jej prijatie podporovať.

Účelom zákona o mimosúdnych rehabilitáciách bolo zmiernenie niektorých, nie všetkých krívd, ku ktorým došlo v rokoch 1948 až 1989. Vzťahuje sa len na tých študentov vysokých škôl, ktorí boli z dôvodu politickej perzekúcie vylúčení zo štúdia.

Navrhovateľka zo štúdia na vysokej škole vylúčená nebola. I keď nemožno vylúčiť, že predpísanú skúšku nemohla v riadnom termíne vykonať z dôvodov tvrdenej politickej

perzekúcie, okolnosť, že do druhého ročníka bola zapísaná podmiennečne a štúdium sama zanechala, nemožno posudzovať ako vylúčenie zo štúdia rozhodnutím vysokej školy. Z uvedeného dôvodu neboli splnené podmienky pre zhodnotenie doby štúdia podľa § 24 ods.5 zákona č. 87/1991 Zb.

Pokiaľ navrhovateľka namietala, že odporkyňa jej do rozhodného obdobia nemala započítať roky 1981, 1986, 1987 a 1993, v ktorých vykonávala len jednomesačné brigády túto jej námietku nepovažoval za dôvodnú ani odvolací súd.

Podľa § 63 ods. 7 a 8 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení rozhodujúce obdobie na zistenie priemerného osobného mzdového bodu sú kalendárne roky pred rokom, v ktorom boli splnené podmienky nároku na dôchodkovú dávku, s výnimkou kalendárnych rokov pred 1. januárom 1984, ak tento zákon neustanovuje inak. Ak v rozhodujúcom období určenom podľa odseku 7 nie je najmenej dvadsaťdva kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body, alebo je v ňom obdobie, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety, predlžuje sa rozhodujúce obdobie pred rok 1984 postupne tak, aby v ňom bolo dvadsaťdva kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body *bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety.* Ak poistenec ani po tomto predĺžení nemá dvadsaťdva kalendárnych rokov, za ktoré možno určiť osobné mzdové body bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety, zisťuje sa priemerný osobný mzdový bod z tohto nižšieho počtu kalendárnych rokov bez zohľadnenia obdobia, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety. Na určenie priemerného osobného mzdového bodu podľa odseku 1 sa z obdobia dôchodkového poistenia v rozhodujúcom období vylučuje obdobie, za ktoré patrí osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety.

Podľa § 255 ods.1 veta prvá zákona o sociálnom poistení za obdobie dôchodkového poistenia sa považuje aj zamestnanie a náhradná doba získané pred 1. januárom 2004 podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 255 ods. 3 zákona o sociálnom poistení za náhradnú dobu, dobu štúdia a dobu výkonu civilnej služby, *ktoré sa hodnotia ako doba zamestnania získané podľa predpisov účinných pred 1. januárom 2004* a ktoré trvali celý kalendárny rok, patrí osobný mzdový bod vo výške 0, 3, 0, 6 v prípade materskej dovolenky. Ak sa kryjú tieto doby navzájom, patrí

osobný mzdový bod vo výške 0, 3, 0, 6 v prípade materskej dovolenky len raz. Ak tieto doby trvali len časť kalendárneho roka, osobný mzdový bod sa určí ako súčin pomernej časti osobného mzdového bodu a počtu dní týchto dôb. Pomerná časť osobného mzdového bodu je podiel osobného mzdového bodu patriaceho za tieto doby, ktoré trvali celý kalendárny rok, a počtu dní kalendárneho roka, v ktorom sa tieto doby získali. Pomerná časť osobného mzdového bodu sa zaokrúhľuje na štyri desatinné miesta nahor.

Podľa evidenčných listov o dobách zamestnania a zárobku, vystavených zamestnávateľmi, navrhovateľka v rokoch 1981, 1986 a 1987 bola pracovníkom v pracovnom pomere (aj keď v malom rozsahu, 31 dní, resp. 25 dní) a bola jej vyplatená mzda. Uvedené obdobia boli teda zamestnaním v zmysle § 8 v spojení s § 6 ods. 1 písm. a) zákona č. 100/1988 Zb. Hodnotenie tejto doby nie je možné vylúčiť z rozhodného obdobia, keďže nešlo o náhradnú dobu, dobu štúdia alebo dobu civilnej služby, za ktoré by patril osobný mzdový bod podľa § 255 ods. 3 prvej vety zákona č.461/2003 Z.z.

Navrhovateľka bola evidovaná v evidencii nezamestnaných od 17.februára 1993, preto že kalendárny rok 1993 taktiež nebolo možné vylúčiť z rozhodného obdobia. Za toto obdobie evidencie patrí pomerná časť osobného mzdového bodu.

Z vyššie uvedeného vyplýva, že odporkyňa zhodnotila obdobie dôchodkového poistenia navrhovateľky na základe evidenčného materiálu a preukázaných dokladov v súlade so zákonom. Krajský súd nepochybil, keď preskúmané rozhodnutia odporkyne potvrdil a preto odvolací súd jeho rozsudok podľa § 219 O.s.p. potvrdil ako vecne správny.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, keďže navrhovateľka v odvolacom konaní nebola úspešná a odporkyňa žiadne trovy nevznikli.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 27. februára 2013

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia :
M. Kráľová